

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง
ผู้วิจัย	นางสาวสุวิภา ตั้งก่อสกุล
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง วิทยฐานะรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
ปีที่วิจัย	ปีการศึกษา 2563 – 2564

บทคัดย่อ

การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการขยะของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง 2) สร้างแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง และ 3) ศึกษาผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง ผู้วิจัยแบ่งการศึกษาเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง ปีการศึกษา 2563 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 73 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 216 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ตอนที่ 2 ผลการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นการศึกษาข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์สำหรับจัดทำแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เข้าร่วมการสนทนาเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 27 คน และหัวหน้างานวิชาการของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พังงา ภูเก็ต ระนอง จำนวน 27 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random

Sampling) รวมทั้งสิ้น 54 คน มีประเด็นการสนทนา 3 ด้าน คือ ด้านนโยบายการบริหารจัดการ ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง เป็นการศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ปีการศึกษา 2564 โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 73 คน หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 27 คน และครูผู้สอน จำนวน 216 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Random Sampling) รวมทั้งสิ้น 316 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดกิจกรรมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ และด้านนโยบายการบริหารจัดการ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับ

1.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านนโยบายการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

1.3 การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง

2.1 ด้านนโยบายการบริหารจัดการ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดและดำเนินการตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าประสงค์ ด้านการบริหารจัดการขยะของสถานศึกษาให้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการ มีการจัดทำแผนงานและโครงการ กำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดในการดำเนินงาน และกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา ตลอดปีการศึกษา กำหนดผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจนโดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมตามแนวทางการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา และดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม เพื่อเสริมสร้างวินัยในการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา มีการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานและผลสำเร็จ เพื่อนำข้อมูลมาปรับปรุงเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน

2.2 ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ พบว่า สถานศึกษา/ครูผู้สอนมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจ สร้างความตระหนักให้เห็นคุณค่า ในการจัดการขยะตามแนวทางการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาให้แก่นักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยใช้หลักการ 3R เป็นแนวทางในการดำเนินการ

2.3 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาต่าง ๆ ตามหลักสูตรสถานศึกษาบูรณาการการบริหารจัดการขยะ ตามบริบทของสถานศึกษา

3. ผลการศึกษาผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะในสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง พบว่า ผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านนโยบายการบริหารจัดการ ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุดตามลำดับ

3.1 ผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านนโยบายการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.2 ผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

3.3 ผลการดำเนินงานตามแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพังงา ภูเก็ต ระนอง ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องเห็นความสำคัญและมีภาวะผู้นำในด้านการบริการจัดการขยะ ในสถานศึกษาอย่างจริงจัง สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุคลากรและนักเรียนในสถานศึกษาได้อย่าง ชัดเจน

2. การกำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ของสถานศึกษาจะต้องนำสู่การปฏิบัติ อย่างจริงจัง โดยอาศัยความร่วมมือกับทุกภาคส่วนในสถานศึกษาและเชื่อมโยงความร่วมมือไปยัง หน่วยงานภายนอกสถานศึกษาเพื่อเป็นภาคีเครือข่ายร่วมกันในการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษา ให้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการบริหารจัดการขยะในสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีการ กำหนดแผนงาน/โครงการ ระยะเวลาดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ และมีการกำกับติดตามอย่างชัดเจน และต่อเนื่องจากผู้ที่เกี่ยวข้อง

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีการกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อม เพื่อสะท้อนผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดให้นำไป ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาต่อไป

5. สถานศึกษาควรมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

6. สถานศึกษาควรมีการสร้างแกนนำนักเรียนที่ดำเนินการบริหารจัดการขยะและ สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมและพัฒนาการบริหารจัดการขยะและสิ่งแวดล้อมใน สถานศึกษาอย่างยั่งยืน

7. สถานศึกษาควรมีการสร้างความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการขยะ และสิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา